

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Dalykinės literatūros leidyba	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): doc. dr. Rima Cicėnienė Kitas / a (-i):	Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto Leidybos ir reklamos bakalauro studijų programų komitetas Saulėtekio al. 9, 503 kab., I rūmai, LT-10222

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji (bakalauro)	Individualių studijų dalykas

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė ir / arba nuotolinė	III kursas, V semestras (rudens)	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	36	94

Dalyko (modulio) tikslas

Šiuo dalyku studentams siekiama suteikti žinių apie mokslinės ir profesinės literatūros, mokomosios ir vadovėlių, pažintinės ir mokslo populiarinimo literatūros leidybos specifiką, sklandų šios srities literatūros leidybos organizavimą. Kurso metu bus ugdomas gebėjimas kritiškai vertinti dalykinės literatūros svarbą, reikšmę ir indėlį į šalies ekonomikos, kultūros, švietimo raidą. Studentai ugdytų analitinio ir kritinio mąstymo, darbo savarankiškai ir grupėje, dalyvavimo probleminėse diskusijose, mokslinio teksto analizės ir rengimo gebėjimus.

Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Supras dalykinės literatūros leidybos specifiką, vietą leidybos sistemoje, žinos svarbiausius šios literatūros leidėjus ir jų veiklos principus.	Probleminis dėstymas, demonstravimas, tiriamieji metodai (informacijos paieška, mokslinės literatūros skaitymas); grupinis darbas.	Kaupiamasis balas: darbo pratybose, grupinio darbo ir egzamino užduočių vertinimas
Žinos apie dalykinės literatūros leidybos procesus; literatūros platinimą, taikomas marketingo priemones, supras dalykinės literatūros leidybos rinkos ypatumus.	Individualus darbas seminarų metu, diskusijos, atvejų analizė, aktyvus demonstravimas; diskusija.	Kaupiamasis balas: apklausa žodžiu, literatūros ir kitų šaltinių analizė
Gebės analizuoti skirtingas dalykinės literatūros leidybos veiklos sritis, ryšius su mokslo srities reglamentavimu; galės apibūdinti jų indėlį į šalies ekonomikos, kultūros, švietimo raidą.	Tiriamieji metodai (informacijos paieška, mokslinės literatūros skaitymas, pranešimo rengimas ir pristatymas).	Kaupiamasis balas: rašto darbas (analizė ir pristatymas)

Temos	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiškų studijų laikas ir užduotys
-------	----------------------------	---

	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Dalykinės literatūros leidinių sąvoka, rūšys, paskirtis ir vieta leidybos sistemoje. Dalykinės literatūros leidėjai Lietuvoje ir pasaulyje.	2			2			4	10	Savarankiškai skaitant literatūrą pasirengti dalyvauti diskusijoje ir atlikti atvejo analizę pratybų metu (1, p. 69–99).
2. Vadovėlių ir mokomosios literatūros leidyba. Leidybos procesas. Vadovėlių platinimo sistema. Mokojoji literatūra ir atviroji prieiga. Pagrindiniai vadovėlių leidėjai pasaulyje ir Lietuvoje. Universalusis dizainas.	2			2			4	10	Savarankiškai skaitant literatūrą pasirengti dalyvauti diskusijoje ir rengti bei pristatyti rašto darbą pratybų metu (3, p. 73–93; 12; 11).
3. Mokomosios literatūros leidyba. Technologijų sąlygoti pokyčiai mokomosios literatūros leidyboje. Skaitmeninių vadovėlių ir kitų mokymo priemonių naudojimo bendrojo ugdymo mokyklose problematika. Skaitmeniniai vadovėliai aukštajame moksle. Atvirieji mokymosi ištekliai.	2	1		2			5	15	Savarankiškai skaitant literatūrą pasirengti dalyvauti diskusijoje ir rengti bei pristatyti rašto darbą pratybų metu (2, p. 188–196, 4, p. 237–243; 10; 14).
4. Pažintinės literatūros leidyba. Pažintinės literatūros formų įvairovė. Leidybos ir platinimo procesai. Pagrindiniai pažintinės literatūros leidėjai šalyje. Populiariausi pažintiniai leidiniai. Pažintinių leidinių marketingas.	2			2			4	10	Pasirinkto pažintinio leidinio taikomų marketingo priemonių analizė ir pristatymas pratybų metu.
5. Mokslo populiarinimo leidiniai. Mokslo populiarinimo leidinių tematikos įvairovė. Mokslo populiarinimo leidinių leidyba ir platinimas. Mokslo populiarinimo publikacijos socialiniuose tinkluose. Taikomos marketing priemonės ir jų pavyzdžiai. Pagrindiniai mokslo populiarinimo leidinių leidėjai šalyje. Perkamiausių mokslo populiarinimo leidinių analizė.	2			2			4	15	Savarankiškai skaitant literatūrą pasirengti dalyvauti diskusijoje ir atlikti atvejo analizę pratybų metu (8, p. 48–63)
6. Mokslinės literatūros leidyba kaip mokslinės komunikacijos dalis. Mokslinės literatūros formos. Mokslinės literatūros leidybos specifika, ryšys su mokslo veiklos reglamentais. Leidybos proceso dalyviai. Recenzavimo procesas ir jo reikšmė mokslinės literatūros leidybos kokybei. Leidyklos reputacijos reikšmė.	2	1		2			5	10	Savarankiškai skaitant literatūrą pasirengti dalyvauti diskusijoje ir atlikti atvejo analizę pratybų metu (5, p. 47–75)
7. Mokslinės literatūros platinimas. Nauji pardavimų modeliai (didieji sandoriai, paklausa grindžiamas pasiūlymo modelis). Pokyčiai mokslinės literatūros leidyboje. Atviroji prieiga. Raštijos paveldo leidybos specifika.	2	1		2			5	10	Savarankiškai skaitant literatūrą pasirengti dalyvauti diskusijoje ir atlikti atvejo analizę pratybų metu (6, p. 1–29, 7, p. 1080–1094; 10; 13; 14)
8. Profesinės literatūros leidyba. Profesinės literatūros formos. Spausdinti ir skaitmeniniai profesiniai leidiniai. Profesinės literatūros leidybos specifika.	2	1		2			5	10	Savarankiškai skaitant literatūrą pasirengti dalyvauti diskusijoje ir rengti bei pristatyti rašto

Profesinės literatūros platinimas ir taikomos pardavimo strategijos. Profesinės literatūros leidybos rinka. Profesinės literatūros leidėjai šalyje.									darbą pratybų metu (1, p. 115–124; 9, p. 1–14).
Iš viso	16	4		16			36	94	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas pratybų metu	20%	Semestro metu	2 balai: aktyviai dalyvauja diskusijose, atsako į klausimus, formuluoja problemas ir klausimus, teikia kritinių pastabų. 1 balas: dalyvauja diskusijose, atsako į užduodamus klausimus. 0 balų: beveik nedalyvauja diskusijose arba praleido daugiau nei 1/3 pratybų.
Rašto darbas	40%	Iki sesijos pradžios	Rašto darbe pagal pasirinktą temą atliekama vadovėlio, mokomosios, profesinės ir pažintinės literatūros leidybos atvejų analizė atskirais aspektais. Vertinami šie darbo aspektai: <u>Struktūra ir apimtis</u> : rašto darbo struktūra yra aiški ir logiška, turi struktūrinės dalis – įvadinę, dėstomąją ir apibendrinamąją (išvadų) dalis, darbas yra reikiamos apimties – nuo 11 000 iki 15 000 spaudos ženklų su tarpais (0,5 balo); <u>Turinys</u> : tekstas paremtas moksline literatūra, kritiniu autoriaus požiūriu. Tekstas pagrįstas, nuoseklus, atitinka pasirinktą temą. Naudojamos tinkamos sąvokos (2 balai); jei tekstas išsamus, tačiau ne visada pagrindžiama literatūra, tekstui trūksta analitinio požiūrio, skiriamas 1 balas; jei tekstas parengtas paviršutiniškai, jame netinkamai naudojamos sąvokos, dėstoma nepagrindžiant literatūra, balai neskiriami. <u>Stilius ir rašto kultūra</u> : dėstoma nuosekliai ir aiškiai, literatūros citavimas atitinka reikalavimus, tekste nėra gramatikos ir stiliaus klaidų (0,5).
„Atviros knygos“ egzaminas: atsakymai raštu į du atvirus klausimus	40%	Semestro pabaigoje	Egzamino metu pateikti atsakymai į atviro pobūdžio teorinius klausimus vertinami pagal SOLO taksonomijos lygmenis: <u>ikistruktūrio lygmens</u> , kai studentas nesupranta studijuotos medžiagos (1–4 balai); <u>vienstruktūrio lygmens</u> , kai atsakymas sutelktas į vieną aspektą (5 balai); <u>daugiastruktūrio lygmens</u> , kai atsakyme studentas susitelkia į keletą aspektų, tačiau jie tarpusavyje nesiejami (6–7 balai); <u>saryšinio lygmens</u> , kai kelios esminės dalys yra susiejamos ir integruojamos į vieną visumą (8–9 balai); <u>išplėto abstraktaus lygmens</u> , kai išmokta medžiaga pateikiama kaip apibendrinta struktūra (10 balų).

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
1. Giles Clark, Angus Phillips	2017	<i>Knygų leidybos užkulisiai</i>	p. 58–75; 93–101	Vilnius: Akademine leidyba
2. Mitchell Weisberg	2011	Student attitudes and behaviors towards digital textbooks	<i>Publishing Research Quarterly</i> , 27(2), p. 188–196	https://link.springer.com/article/10.1007/s12109-011-9217-4

3. Christoph Bläsi	2018	Educational Publishers and Educational Publishing	<i>The Palgrave Handbook of Textbook Studies</i> , p. 73–93	https://link.springer.com/chapter/10.1057/978-1-137-53142-1_5
4. Alexander Broich	2015	Not Like Other Media: Digital Technology and the Transformation of Educational Publishing	<i>Publishing Research Quarterly</i> , 31, p. 237–243	https://link.springer.com/article/10.1007/s12109-015-9423-6
5. Christine L. Borgman	2007	The Continuity of Scholarly Communication	<i>Scholarship in the Digital Age</i> . Information, Infrastructure and the Internet, p.47–75	The MIT Press: Cambridge, Massachusetts London, England
6. Peter Suber	2012	What is open access?	<i>Open access</i> , p. 1–29	The MIT Press Essential Knowledge Series: Cambridge, Massachusetts https://library.oapen.org/bitstream/handle/20.500.12657/26065/1004020.pdf?sequence=1&isAllowed=y
7. Bo-Christer Björk, Timo Korkeamäki	2020	Adoption of the Open Access Business Model in Scientific Journal Publishing: A Crossdisciplinary Study	<i>College & Research Libraries</i> , p. 1080–1094	https://crl.acrl.org/index.php/crl/article/view/24671/32480
8. Peter Bentley, Svein Kyvik	2011	Academic staff and public communication: a survey of popular science publishing across 13 countries	<i>Public Understanding of Science</i> , No. 20(1), p. 48–63	https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/096362510384461
9. Robert Campbell	2012	Introduction: overview of academic and professional publishing	<i>Academic and Professional Publishing</i> , p. 1-14	https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/B781843346692500019
10.	2022	<i>UNESCO rekomendacija dėl atvirojo mokslo</i>	UNESCO Lietuvos komisija, p. 7-19	https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379949_lit?posInSet=1&queryId=a0fcf5a6-4ddc-4a80-8cb6-2e75b481d1b7
11. Miha Kovač, Šebart K. Mojca	2019	How It Works: Primary and Secondary Education Publishing	<i>The Oxford Handbook of Publishing</i> (ed. edited by Angus Phillips and Michael Bhaskar), p. 270, 275-281, 318-320	Oxford (U.K.): Oxford University Press
12.	2023	Universalaus dizaino mokymuisi gairės	<i>Springer Nature Limited</i>	https://tukstantmeciomokysklos.lt/wpcontent/uploads/2023/04/Universalaus-dizaino-mokymuisi-gaires.pdf
13. Ajda Hedžet, Matthias Leese	2025	AI and academic publishing	<i>Journal of International Relations and Development</i>	https://doi.org/10.1057/s41268-025-00361-w
14. ICORE project working group	2025	Guidelines on publishing open access digital textbooks	58 p.	https://4euplus.eu/4EU-1130-version1-textbook_guidelines_290425_002.pdf
Papildoma literatūra				
Fausta Kepalienė	2020	<i>Žalioji atviroji prieiga</i>	<i>Knygotyra</i> , Nr. 75, p. 141–161	https://www.zurnalai.vu.lt/knygotyra/article/view/15888/21504

Wan Noor Azhar Wan Sulaiman & Siti Ezaleila Mustafa	2020	Theory on Exploring Acceptance and Adoption of Digital Textbooks: A Guide for the Book Publishing Industry	<i>Publishing Research Quarterly</i> , 36, p. 381–398	https://link.springer.com/article/10.1007/s12109-020-09742-0
Tomas Petreikis, Andrius Šuminas, Vincas Grigas, and Arūnas Gudinavičius	2024	Lietuvos mokslo žurnalų leidybos kiekybiniai pokyčiai 2015–2022m.: viešojo ir privataus sektorių prisitaikymas prie kintančių sąlygų	<i>Knygotyra</i> , Nr.82 (July): 206–242.	https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2024.82.8 .
	2025	OA books landscape. OA Books toolkit		https://oabooks-toolkit.org/Open-access-for-books/oa-books-landscape
Rob Reynolds	2011	Trends Influencing the Growth of Digital Textbooks in US Higher Education	<i>Publishing Research Quarterly</i> , 27, p. 178– 187	https://link.springer.com/article/10.1007/s12109-011-9216-5
Elena Macevičiūtė, Thomas D. Wilson	2013	Institucinės talpyklos ir universitetų mokslinių rezultatų publikavimas: Švedijos regioninio universiteto atvejis	<i>Knygotyra</i> , Nr. 61, p. 101–129.	https://www.zurnalai.vu.lt/knygotyra/article/view/1961/1193
Jūratė Kuprienė, Marija Prokopčik, Žibutė Petrauskienė	2017	Sistemų sąveikumas kaip mokslo publikacijų talpyklų tobulinimo sąlyga mokslinėje komunikacijoje	<i>Informacijos mokslai</i> , Nr. 78, p. 7–35.	https://www.zurnalai.vu.lt/IM/article/view/10832/8967

PASTABA: Į literatūros sąrašą rekomenduojama įtraukti atvirusius mokymosi išteklius